

“M’interessa endinsar-me en les perplexitats de l’ànima humana”

Rafel Crespi (Pòrtol, Mallorca, 1961) publica a l'Editorial Moll la novel·la *La música de les constel·lacions*, premi de narrativa Vila de Lloseta 2005. És columnista del *Diari de Balears* i ha publicat dos llibres de narracions i una novel·la.

—Les veus narradores, com la majoria dels vostres personatges, són dues dones, sogra i nora. Per què us agrada tant posar-vos en la pell d’una dona?

—Potser perquè una de les meves fonts del llenguatge és la cultura oral familiar, que és bàsicament femenina. De petit, jo anava amb la mare a veure les seves amigues. Però no hi ha una raó especial. Si hi he volgut buscar una raó és perquè m’ho han preguntat moltes vegades.

—Què preteníeu construint la història a partir del punt de vista d’una sogra i de la seva jove?

—Veure episodis comuns des d’òptiques diferents. I fer-les reflexionar sobre un problema semblant, que el marit els ha fuit sense donar cap raó. Un se suïcida i l’altre se’n va. Les dues intenten trobar-hi una justificació, una explicació.

—I per què dos casos i no un?

—És un recurs literari que em serveix perquè puguin evocar el passat a partir del present, en paral·lel, i puguin fer una anàlisi introspectiva i plantejar què ha estat de les seves vides.

—Suposo que la diferència d’edat us permet parlar de dones de generacions ben diferents, oi? D’una generació a l’altra, la dona ha fet un canvi espectacular.

—Sí. Són dones molt diferents per l’època viscuda. Entre una dona nascuda als trenta i una dona nascuda als cinquanta hi ha moltes diferències. No són només vint anys. És de manera de pensar i de viure.

—Penseu que, per culpa de l’anècdota desencadenant, la novel·la és inevitablement pessimista?

—No. És una novel·la on el lector es pot recrear en el llenguatge. Pot gaudir del plaer de la lectura. El lector, al marge que li pugui interessar el tema o pugui estar d’acord amb la història, pot gaudir de la gran festa del llenguatge.

—És a dir, que si el tema és trist, la llengua és una joia.

—La llengua és una llengua per als sibarites de la llengua.

TINA BAGUÉ

Rafel Crespi publica la novel·la *La música de les constel·lacions*, a l'Editorial Moll.

Del que estic més content és elogis que he rebut pel que fa al llenguatge. De com està es com encaixa un llenguatge bàsicament oral en un registre literari.

—No heu pensat mai que la màgia del llenguatge i de paraules pot tenir l’efecte d’un arbre que no deixen veure el bosc?

—No. Crec que el compromís de l’escriptor amb la paraula ha de ser molt ferm. Alerta, el que d’anar amb compte és que la riquesa lingüística, de l’estil estigui barallada amb la idea que el producte final no interessi al lector. El plaer de llegir les coses dites és tan lícit com el plaer de buscar qui és l’assassí.

—La contracoberta diu que la novel·la ens endinsa en les perplexitats de l’ànima humana. Així? Endinseu el lector en les perplexitats de l’ànima humana?

—Sí. A mi com a lector i com a novel·lista el que m’interessa és que la novel·la psicològica, encara que sembli del segle XIX. Una de

les coses que em preocupen és el comportament de la interacció humana.

—Aquestes interioritats de l’ànima humana us són un interès o les veieu clares?

—Són un clarobscur. El títol ve justificat per això. La temàtica de les constel·lacions seria l’intent d’indagar en aquesta realitat tan insondable que regeix l’ànima humana.

—Feia molts anys que no publicàveu cap llibre. Per què trigat tant?

—Primer, perquè la feina que vaig tenir a la Conselleria d’Educació durant quatre anys va ser molt absorbent. Després, perquè la primera redacció, que és del 2000, va seguir la roda dels premis literaris i fins al 2003, 2004, vaig fer la versió definitiva, un cop vaig prendre nota d’algunes mancances.

—Què us costa més del procés creatiu?

—Posar-m’hi. I sobretot trobar una contenció. Sóc un escriptor que tendesc al barroc, a l’estil recarregat, i he d’intentar controlar el *dribbling* de més de l’extrem esquerre, per dir-ho amb un llenguatge futbolístic. I l’altra és que la trama argumental sigui prou atractiva.

Lluís Bo